

Maatschappelijke Ontwikkelingen
Veiligheid, Inspectie & Handhaving

De Raad

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Beeld online criminaliteit

datum
bijlage 1

Met de voortgaande digitalisering in onze samenleving komt ook de groeiende invloed van online criminaliteit steeds duidelijker naar voren. In deze raadsinformatiebrief schetsen wij de belangrijkste trends en cijfers rondom online criminaliteit, met een specifieke focus op de situatie in Rijswijk op basis van het 'Beeld online criminaliteit 2024' van de Politie. Daarbij besteden wij aandacht aan de impact op slachtoffers, veranderingen in daderprofielen en de preventieve maatregelen die wij als gemeente in samenwerking met partners treffen.

Inleiding en Algemeen Overzicht

Online criminaliteit blijft een cruciale uitdaging voor de veiligheid in onze samenleving, mede door de toenemende digitalisering. In 2023 stabiliseerde het aantal meldingen en aangiften ten opzichte van de coronajaren 2020-2021. De aangiftebereidheid binnen de Eenheid Den Haag daalde echter van 19% in 2021 naar 16% in 2023. Hierdoor blijft de 'dark number' (onzichtbare criminaliteit) van niet-gemelde incidenten aanzienlijk.

Hoewel het zelf gerapporteerde slachtofferschap van online criminaliteit daalde van 17,6% in 2021 naar 15,7% in 2023, blijven zorgen bestaan over de impact van deze criminaliteit op onze inwoners.

Belangrijkste trends in online fraude

- **Dominante delictsvormen:** online fraude is de meest voorkomende vorm van cybercriminaliteit. Aan- en verkoopfraude blijft de grootste categorie, gevolgd door hulpvraagfraude en bankhelpdeskfraude.
- **Hulpvraagfraude:** ondanks eerdere bewustwordingscampagnes nam het aantal gevallen in 2023 met 13% toe. Criminelen gebruiken hierbij steeds verfijndere methoden, zoals het benaderen van slachtoffers via sms voordat ze via WhatsApp om geld vragen.
- **Bankhelpdeskfraude:** hoewel het aantal meldingen in 2023 stabiliseerde en het gebruik van Remote Access Tools afnam, is er een stijging in gevallen waarbij slachtoffers zelf geld overmaken of valse betaalverzoeken accepteren.

Lokale cijfers voor de gemeente Rijswijk

Specifiek voor Rijswijk zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

- **Aan- en verkoopfraude:** een toename van 120 gevallen in 2022 naar 133 in 2023.
- **Hulpvraagfraude:** een significante stijging van 21 naar 38 gevallen in dezelfde periode.
- **Bankhelpdeskfraude:** een daling van 27 naar 20 incidenten in 2023, wat mogelijk wijst op de effectiviteit van preventieve maatregelen en campagnes.
- **Overige fraude en oplichting:** een lichte daling van 63 naar 54 registraties.

Impact op slachtoffers

Vooraf kwetsbare groepen, zoals ouderen, worden disproportioneel getroffen door online criminaliteit. Schaamte en angst voor 'victim blaming' weerhouden slachtoffers er vaak van om incidenten te melden. Ouderen, met name in de leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder, zijn oververtegenwoordigd bij delicten

zoals bankhelpdeskfraude. Dit benadrukt de noodzaak van gerichte preventieve maatregelen en bewustwordingscampagnes.

Veranderingen in daderprofiel

In 2023 is een stijging zichtbaar van het aantal verdachten uit de Eenheid Den Haag, met name bij fraude met online handel. Jongvolwassenen tussen 18 en 24 jaar spelen hierin een prominente rol, vaak als zogenoemde 'geldezels'. Deze groep is relatief eenvoudig te traceren, wat belangrijke aanknopingspunten biedt voor zowel opsporing als preventie.

Toekomstige acties en aandachtspunten

Online criminaliteit ontwikkelt zich voortdurend, met frequente aanpassingen in werkwijzen. Preventie blijft essentieel en zal zich richten op het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners, zowel jong als oud.

Initiatieven en plannen voor 2025

- In samenwerking met de afdeling Economische Zaken en het Platform Veilig Ondernemen (PVO), organiseert Team Veiligheid namens de gemeente een bijeenkomst over cyberweerbaarheid voor ondernemers. De bijeenkomst zal medio 2025 gerealiseerd worden.
- Team Veiligheid werkt samen met het RSIV aan een bewustwordingscampagne en activiteiten voor senioren, gericht op het verhogen van hun digitale weerbaarheid. Ook deze activiteiten zullen in 2025 gerealiseerd worden.

Wij hopen u met deze informatie een goed beeld te geven van de huidige situatie en de stappen die worden ondernomen om online criminaliteit te bestrijden. De gemeente blijft zich onverminderd inzetten om de digitale veiligheid van onze inwoners en ondernemers te vergroten.

Met vriendelijke groet,

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage:

- Beeld online criminaliteit – Corsanr. 24.113085